

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА РІВНЯ «МАТЕМАТИЗАЦІЇ» НА ПРИКЛАДІ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ВИЩА МАТЕМАТИКА І СТАТИСТИКА», «ФАРМАКОЛОГІЯ», «КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ»

Прокопченко О.Є., Кожан О.Є., Мікаелян Г.Р., Приходько О.В.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. «Вища математика і статистика» є загально визнаною фундаментальною навчальною дисципліною. Враховуючи, за формальними ознаками, існуючі міжпредметні зв'язки запропоновано до розгляду визначення та аналіз поняття «Рівень математизації», що характеризує ступінь «проникнення» математичного понятійного апарату та прикладних математичних знань в профільні дисципліни. «Математизація» як поняття означає ступінь використання математичних термінів та понять в навчальному процесі. Рівень математизації це не лише констатація самого факту застосування математики, але допоміжний показник або фактор який дозволяє поєднувати дисципліни на рівні міжпредметних зв'язків [2], надаючи перспективні методи опрацювання навчальної та прикладної інформації [1].

Основна частина. «Рівень математизації» визначається нами як експертна оцінка, і тому носить суб'єктивний характер. Більш того, оцінка залежить як від програмних вимог, так і компетенції викладача-експерта. Незважаючи на загальні освітні стандарти, показник рівня математизації є локальним і залежить від рівня представлення навчальної інформації з огляду на міждисциплінарні зв'язки відповідно до проаналізованих навчальних програм. Для прикладу нами обрано в якості об'єктів дослідження фундаментальні прикладні дисципліни «Фармакологія» та «Клінічна фармакологія» за напрямком підготовки магістра (галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»).

Показник рівня математизації характеризує вагу дисципліни «Вища математика і статистика» по відношенню до «Фармакології» та «Клінічної фармакології» в залежності від об'єму навчального навантаження, складності, актуальності і місця представлених дисциплін відповідно до питань ліцензійного іспиту «Крок». Показник рівня математизації є суб'єктивною експертною оцінкою за шкалою від нуля до десяти та визначається на підставі порівняльного аналізу навчальних програм, планів та посібників з дисциплін, що обрані як приклади. Так, якщо змінюється або оптимізується навчальна програма, в тому

числі на рівні університету, та відповідні навчальні посібники, то може змінюватись і показник рівня математизації. Визначення рівня математизації має ознаки «аудиту» навчального контенту.

Висновки. В результаті порівняльного аналізу з'ясувалося, що значна частина базових понять фармакології та клінічної фармакології побудовані на математичних принципах. Початковий рівень математизації визначається у випадках використання загального математичного термінологічного апарату.

При застосуванні математичних методів для вилучення, представлення, порівняння та аналізу науково-навчальної інформації – показник рівня розглядався як початково-середній або базовий. Високий рівень визначається у випадках застосування алгоритмів та математичних методів для опрацювання та аналізу експериментальних результатів. До найвищого рівня «математизації» віднесено використання математичних моделей, в тому числі, для прогнозування результатів прикладних досліджень.

Література

1. Прокопченко О.Є. Аналіз можливостей використання інтерактивних програмних засобів комп'ютерної математики в навчальному процесі підготовки фахівців фармацевтів / О.Є. Прокопченко // *Фундаменталізація змісту загальноосвітньої та професійної підготовки: проблеми і перспективи* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кривий Ріг, 22-23 жовтня 2015 р.) – Кривий Ріг – С.72-75.

2. Прокопченко О.Є. Порівняльний аналіз міждисциплінарних зв'язків та можливості їх використання в процесі викладання біофізики / О.Є. Прокопченко, Г.М. Лукіна, Г.Р. Мікаелян // *Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференції)* : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 1. – С. 250-251.

ДІЛОВА ГРА ЯК МЕТОД ОТРИМАННЯ НАВИЧОК НАДАННЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ

Растворов О.А., Ясінський Р.М.

Запорізький державний медичний університет

ВСТУП. Сучасна освіта спрямована на формування розвинутої людини, її особистісних якостей. В сьогодення це здійснюється на основі використання новітніх технологій отримання знань та навичок. У навчальному процесі ВНЗ суттєве значення мають діяльнісні методики і технології, спрямовані на візуалізацію інформації, поглиблення теоретичних знань і практичних навичок шляхом виконання завдань із застосуванням різних технологій – «мозкового штурму», ділової гри тощо. Професійно необхідними і привабливими в процесі навчання є активні імітаційні методи – ігрові (ділові ігри, розігрування ролей) та

нейгрові (імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, аналіз конкретних ситуацій). Активні методи навчання суттєво впливають на розвиток професійної спрямованості при отриманні знань у медичному ВНЗ, так як сприяють кращій орієнтації студента в майбутній спеціальності, оволодінню професійною майстерністю на основі формування нових алгоритмів діяльності [1, 2].

Основна частина. Ділова гра дає змогу оцінити наявні професійні знання, навички і вміння, здатність до командної роботи, самовираження, самореалізації, вміння впливати на партнерів, перевірити комунікативні здібності. Ділова гра є

методом ефективного навчання, оскільки знімає протиріччя між абстрактним характером навчального предмета і реальною професійною діяльністю.

При вивченні теми «Ускладнення туберкульозу» зі студентами проводиться ділова гра «Надання невідкладної допомоги при спонтанному пневмотораксі у хворих на туберкульоз» з аналізом конкретних ситуацій. Для проведення гри розроблені матеріали з описом клінічної ситуації при різних видах спонтанного пневмотораксу, набір карток із назвами медичних препаратів, інструментів (по одному найменуванню на картці). З метою ускладнення завдання в перелік препаратів та інструментів входять як необхідні, так і зайві, частина з них надана в кількості, що перевищує потрібну при виконанні всіх завдань. Для кращої організації гри та підвищення активності вводиться елемент конкуренції – нарахування додаткових чи штрафних балів.

Перед проведенням гри викладач визначає її цілі, пояснює правила самоорганізації й взаємодії у групі, важливість толерантності та взаємодопомоги. В подальшому роз'яснюється правила проведення ділової гри, послідовність її етапів та терміни їх виконання, обговорюються умови оцінювання – групового і індивідуального.

Методом жеребкування студенти розподіляються на три групи і таким же чином отримують варіант завдання, який містить опис скарг, анамнез виникнення і розвитку невідкладного стану, зміни у зовнішньому вигляді хворого та його поведінці. На основі цих даних студентам пропонується в умовах екстремальної ситуації в обмежений термін визначитися з типом спонтанного пневмотораксу (закритий, відкритий чи клапанний) та з представлених карток з назвами препаратів та інструментів відібрати необхідні для надання невідкладної допомоги при наявному в завданні виду пневмотораксу. Це завдання студенти всіх груп виконують одночасно. В подальшому студенти повинні пояснити причину відбору того чи іншого препарату або інструментарію, тому, по завершенню цих дій, обмін картками з їх назвами між групами, повернення «зайвих» карток не проводиться.

Після цього студентам надається перелік питань, які вони повинні обговорити в групі та прийняти по ним спільне рішення в умовах інтерактивної взаємодії. Студенти повинні:

- пояснити механізм розвитку пневмотораксу, наведеному у завданні, визначитися у обсязі повітря, яке може потрапити у плевральну порожнину, та розташуванні його у гемітораксі, тиску, який при цьому буде визначатися в плевральній порожнині;

- визначити, які зміни можливо виявити при фізикальному обстеженні органів грудної порожнини;

- пояснити мету застосування обраних медикаментозних препаратів на догоспітальному етапі, навести їх дози та концентрації;

- пояснити мету застосування обраного інструментарію, описати дії при його використанні для надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі;

- визначити, які обстеження першочергово треба провести на госпітальному етапі для підтвердження діагнозу невідкладного стану, які зміни можливо виявити при їх застосуванні;

- визначити тактику подальшого лікування на госпітальному етапі.

Обговорення і підготовка відповідей студентами також проводиться в умовах короткочасного обмеження. На цьому етапі група може працювати як колегіально з урахуванням думки всіх учасників, так і з визначенням лідера, який може організувати групу для оптимального виконання завдання, переконати в правильності прийнятого рішення чи нав'язати свою думку, яка не завжди є вірною.

Надалі в довільному порядку всі групи по черзі наводять умови завдання та свої відповіді на питання. По завершенню всіх відповідей проводиться обговорення рішення кожної групи під час якого студенти двох груп опонують студентам групи, варіант спонтанного пневмотораксу якої обговорюється. Завданням опонентів є визначення наявних помилок і недоліків у відповідях, надання своїх варіантів відповідей на питання, коментарів. На цьому етапі викладач не приймає участі в обговоренні, але може його корегувати додатковими питаннями.

Після обговорення всіх варіантів викладач оцінює правильність і повноту відповідей кожної групи, роботу кожного з її учасників, якість уточнень опонентів, при необхідності – надає правильні відповіді та роз'яснення. Студенти також оцінюють якість власних дій та членів команди.

Для закріплення навчального матеріалу студентам надається додаткова інформація – демонструється серія рентгенологічних знімків органів грудної порожнини з різними варіантами спонтанного пневмотораксу. Студентам пропонується обрати знімок, який відповідає варіанту їх завдання, описати його, визначити наявні рентгенологічні синдроми.

По завершенню ділової гри викладач підводить її підсумки, надає коментарі щодо якості виконання завдань, правильності прийнятих рішень.

Висновки. Застосування ділової гри, як однієї з форм навчання, підвищує зацікавленість студентів в процесі отримання знань, якість їх теоретичної та практичної підготовки, стимулює здатність визначати сутність проблеми, знаходити взаємозв'язки між її структурними складовими, покращує комунікативні навички, стимулює розвиток командної взаємодії для досягнення результату, сприяє самовираженню й самореалізації.

Література.

1. Кудрявцева Т. О. Ділова гра як засіб підготовки майбутніх лікарів до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. – Херсон, 2014. – Вип. 2 (9). – С. 304–308.

2. Шухтін В., Шухтіна І. Інноваційні методи викладання студентам медичних факультетів // Новий колегіум. – 2015. – № 2. – С. 51-54.

<i>Немеш О.М., Гонта З.М., Шилівський І.В., Мороз К.А.</i> РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У НАВЧАННІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ФАХОМ «СТОМАТОЛОГІЯ».....	209
<i>Ніженковська І.В., Кузнецова О.В., Нароха В.П.</i> НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФУНКЦІОНАЛЬНА БІОХІМІЯ»У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ.....	210
<i>Оспанова Т.С., Хіміч Т.Ю., Панченко М.В.</i> ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ БАКАЛАВРІВ ТА МАГІСТРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «СЕСТРИНСЬКА СПРАВА»	211
<i>Остапчук А.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ КОНСУЛЬТАТИВНО-ДІАГНОСТИЧНОЇ ПОЛІКЛІНІКИ З ДІТЬМИ ТА ЇХНІМИ БАТЬКАМИ	212
<i>Пахольчук Т.М., Усачова О.В., Сіліна Є.А., Дралова О.А., Конакова О.В.</i> ПРИНЦИПИ СИМУЛЯЦІЙНОГО ТРЕНІНГУ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	213
<i>Пономаренко Н.С., Книгавко В.Г., Зайцева О.В., Бондаренко М.А., Морозова О.М.</i> ВИКОРИСТАННЯ KEYС-ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ТА БІОЛОГІЧНА ФІЗИКА».....	213
<i>Попова Л. Д., Наконечна О. А., Вишницька І. А.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В УМОВАХ ІСНУЮЧОЇ СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	214
<i>Перцева Т. О., Науменко Л. Ю., Захаров С. В., Нефьодов О. О., Шаторна В. Ф., Нефьодова О. О., Кузнецова О. В., Шамелашвілі К. Л.</i> ПЕРШИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ФРАНКОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ДЕРЖАВНОМУ ЗАКЛАДІ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»	215
<i>Разнатовська О. М., Мурзіна О. А., Шальміна М. О.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТА	217
<i>Прокопченко О.С., Кожан О.Є., Мікаєлян Г.Р., Приходько О.В.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА РІВНЯ «МАТЕМАТИЗАЦІЇ» НА ПРИКЛАДІ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ВИЩА МАТЕМАТИКА І СТАТИСТИКА», «ФАРМАКОЛОГІЯ», «КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ»	218
<i>Растворов О.А., Ясінський Р.М.</i> ДІЛОВА ГРА ЯК МЕТОД ОТРИМАННЯ НАВИЧОК НАДАННЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ.....	218
<i>Різнюк О.І., Дорошенко Е.Ю.</i> KEYС-МЕТОД ОДИН З ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ В ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ..	220
<i>Савчук К.</i> «СТУДЕНТ-ВИКЛАДАЧ» – ВПЛИВ КОНФЛІКТУ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ	221
<i>Самура І.Б., Беленічев І.Ф., Тихоновський О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОН-ЛАЙН ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ПОБІЧНА ДІЯ ЛІКІВ»	221
<i>Саржевський С. Н., Саржевська Л. Е.</i> РІЗНОВИДИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ В КОМПЛЕКСНІЙ ОЦІНЦІ ЗНАНЬ СТУДЕНТА-МЕДИКА НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ	222
<i>Сатурська Г.С., Панчишин Н.Я., Теренда Н.О., Романюк Л.М., Литвинова О.Н., Смірнова В.Л., Романюк Н.Є., Петрашик Ю.М., Слободян Н.О., Ліштаба Л.В.</i> НАВЧАННЯ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ІІІ-ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ	222
<i>Свинтозельський О.О.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ.....	223
<i>Сергета І. В., Браткова О. Ю., Стоян Н. В., Дударенко О. Б., Краснова Л. І., Ваколюк Л. М., Редчіц М. А., Шевчук Т. В., Дякова О. В., Фециук Н. М., Латанюк С. О., Панчук О. Ю., Процюк Л. М., Тисевич Т. В., Гончарук Т. І., Лукіна Н. Ю.</i> НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ГІГІЄНА У ФАРМАЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЯ” В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	223
<i>Середюк Н.М., Налужна Т.В., Левандовська Х.В.</i> СТРАТЕГІЯ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЯК ОСНОВНОГО ЗАСОБУ ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН.....	224